
**НАУКОВЕ ЖИТТЯ:
НОВІ МОНОГРАФІЇ ТА НАУКОВІ ПОСІБНИКИ**

РЕЦЕНЗІЯ

---

*С.О.Швачко, І.К.Кобякова. Вступ до мовознавства (курс лекцій). – Посібник. –
Вінниця: Нова книга, 2006 – 224 с.*

Посібник обіймає актуальні питання мовознавства, про це свідчать розділи теоретичної частини: мовні та мовленнєві функції, лексико-семантичні групи слів, категорії текстів, лінгво-соціальні аспекти, невербальні та вербальні засоби комунікації. Поліаспектність номінативних та комунікативних одиниць розглядається також у практичній частині посібника. Різні рівні мови (пріоритет належить у рецензованій роботі англійській мові) осмислюються на матеріалі теоретичних узагальнень та серії практичних завдань лексичного, граматичного, фразеологічного та текстового рівнів. Теоретичні питання аналізуються у рецензованому посібнику з позицій лінгвістичного сьогодення, використовуються доробки видатних вітчизняних та зарубіжних учених. Автори посібника шанують досвід науковців України – Кочергана М.П., Манакіна В.М., Мостового М.І., Карабана В.І., Чередниченка О.І., Жлуктенка Ю.А., Загнітко А.П., Почепцова Г.Г. Про це свідчить текст посібника та авторські посилання у рекомендованих списках літератури. Відмінною рисою посібника є його спрямування, спрацьовує вектор на самостійну роботу студентів. Принцип “Навчити вчитися” є діючим, прозорим, таким, що препарує розуміння студентами завдань для креативного їх вирішення.

Теоретична частина посібника включає матеріали, які були досліджені авторами посібника. Результати дослідження мають стабільну апробацію на конференціях, в аутентичних публікаціях та вихід в студентські аудиторії на лекціях та практичних заняттях. Рецензований посібник доповнює чинні посібники із відповідних дисциплін у тому плані, що теоретичні питання екстраполюються на англійську мову, на контрастивне вивчення мов оригіналу та транслятора. Практичні завдання подаються у посібнику відповідно до рівнів мови, мають при собі зразки, узагальнення, підказки для адекватного осмислення поставлених завдань. Останні мають широкий спектр застосування – на семінарах з порівняльної граматики, лексикології, стилістики та перекладу. Заслужують на особливу увагу авторські зразки аналізу – лексикологічного, граматичного, стилістичного та перекладознавчого (див. сс.148-151; 161-164; 181-182; 202-207). Ілюстративний матеріал посібника – прислів'я, вірші, тексти, загадки – сприяє заохоченню студентів до самостійної роботи. Таким чином, осмислення матеріалу препарується продуманою сугестивною системою контролю.

Запропоновані тести контролю знань (сс.133-147; 169-176; 188-191; 211-220) є релевантними та валідними.

Поява цього видання особливо актуальна сьогодні, коли значна увага сучасників фокусується на творчих засадах академічного процесу, на самостійній роботі студентів, на систематизації здобутих знань, на реалізації принципу “Навчити вчитися”, на глобалізації процесів соціального буття.

Позитивною рисою рецензованого посібника є валідність теоретичних положень, здобутих авторами в самостійних наукових дослідженнях на багатому фактичному матеріалі, на надійній методологічній базі. Авторські спостереження та узагальнення подаються за принципом “Use soft words but hard facts”. Статистичні дані дають змогу

верифікувати репрезентовані у посібнику мовні тенденції системного представлення лексики (сс.7-221), поліфункціональності квантитативних номінацій (сс.30-49), природу вторинних номінацій (сс.50-58), десемантизацію числівників (сс.59-71), дієвість принципів антропоцентризму, адаптивності, змінюваності (сс.7-22, 72-79, 97-102), інтеграції вербальних та невербальних засобів комунікації (103-113) тощо.

У практичній частині роботи, крім зазначених аспектів, подаються релевантні теоретичні вкраплення, які будять думку молодого початківця-лінгвіста, зосереджують його увагу на креативному пошуку, на осмисленні референтів. Пор. Запозичення у сучасній англійській мові (с.124). фразеологічні одиниці англійської мови (сс.130-132), засоби позначення силенціального ефекту (сс.164-168), англійські та українські еквіваленти (сс.191-195).

Репрезентація матеріалу переконує студентів в іманентності мов, їх великих можливостях актуалізувати дієвість принципів поліфункціональності, поліmodalності як надійного засобу спілкування.

Мовне оформлення викладу є науковим, конструктивним, логічним. Але, на наш погляд, деякі текстові подачі перевантажені науковими метазнаками; на жаль, відсутні списки скорочених форм лексемних та полілексемних одиниць, мають місце поодинокі друкарські помилки.

В цілому, посібник гарно репрезентований Вінницькою “Новою книгою”.

Рецензований посібник має винятково пізнавальне, навчально-виховне значення для філологів-перекладачів, які навчаються на англійських відділеннях вузів України.

*Зацний Ю.А., доктор філологічних наук, професор
завідувач кафедри теорії та практики перекладу;*

Єнікеева С.М., кандидат філологічних наук, доцент

Запорізький національний університет